

DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Valentin Luca, reprezentat de către
avocatul Veaceslav Cazacu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentin
Luca împotriva lui Artur Lefter cu privire la repararea prejudiciului material și moral
cauzat prin contravenție,

împotriva deciziei din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de către Valentin Luca și a fost menținută hotărârea din
12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 26 mai 2020 Valentin Luca a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Artur Lefter cu privire la repararea prejudiciului material și moral
cauzat prin contravenție.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, deține în proprietate
automobilul de model Mercedes, cu numărul de înmatriculare xxxx.

A menționat că, la 15 octombrie 2018 s-a produs un accident rutier, în care a
fost implicat pârâtul, iar prin procesul-verbal cu privire la contravenție
nr.MAI04455460 din 15 octombrie 2018 vinovat de producerea accidentului a fost
recunoscut pârâtul pe componentele constitutive ale contravenției prevăzute de
art.242 alin. (2) din Codul contravențional, fiindu-i aplicată o amendă în sumă de
1200 de lei.

A susținut că, pârâtul a recunoscut vina integral, fapt confirmat prin recipisa
din 15 octombrie 2018.

A afirmat că, în urma accidentului rutier, i-a fost cauzat un prejudiciu material
și moral.

A relevat că, automobilul, ce-i aparține, a ieșit din funcțiune, fiind transportat
la un service auto de reparație. Astfel, a fost lipsit de mijlocul de transport, fiind
nevoit să ia în locațiune un alt automobil pe perioada remedierii deficiențelor, or, a
suportat un prejudiciu material în sumă de 14750 de lei.

A notat că, la 28 februarie 2019 a expediat în adresa de domiciliu a pârâtului somația preliminară pentru a fi remediat incidentul pe cale amiabilă, solicitând recuperarea prejudiciului material în sumă de 14750 lei, cât și a prejudiciului moral estimat în valoare de 10000 de lei, însă nu a primit nici un răspuns.

A solicitat încasarea de la pârât a sumei de 14750 de lei, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de către Valentin Luca ca neîntemeiată.

La 04 noiembrie 2020 Valentin Luca, reprezentat de către avocatul Veaceslav Cazacu, a declarat apel nemotivat, iar la 11 ianuarie 2021, a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Valentin Luca și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 martie 2021 și 24 martie 2021 Valentin Luca, reprezentat de către avocatul Veaceslav Cazacu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanțele judecătorești au aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că, în speță urmează a reieși nu doar din aprecierea subiectivă a părții vătămate, dar și din anumite date obiective, printre care și importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale, la caz, dreptul la proprietate, atribute indispensabile ale unei persoane.

A susținut că, instanțele judecătorești nu au ținut cont de interesele părții vătămate, la caz, dreptul de proprietate, atribute indispensabile ale unei persoane.

A considerat că, recurentului i-a fost pricinuit un prejudiciu moral, care poate fi compensat printr-un echivalent bănesc în mărime de 10000 de lei, fiind o satisfacție echitabilă în contextul suferințelor de ordin psihic și moral, pe care le-a trăit.

A relevat că, instanțele judecătorești au dat o apreciere incorectă circumstanțelor și actelor anexate la dosar.

Prin notificarea din 08 aprilie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, înștiințându-l despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 92, 93), însă ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 09 iunie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care

urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 15 octombrie 2018, ora 09.10, Artur Lefter, deplasându-se la volanul automobilului de model Mercedes, cu n/î yyyy, nu a păstrat distanța, tamponând automobilul de model Mercedes, cu n/î xxxx, care aparține cu drept de proprietate lui Valentin Luca.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04455460 din 15 octombrie 2018, Artur Lefter a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 24 unități convenționale, ceea ce constituie 1200 de lei.

Din materialele dosarului rezultă că, Artur Lefter și-a recunoscut vina, fapt confirmat prin recipisa din 15 octombrie 2018, semnată de către acesta (f. d. 15).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Valentin Luca a solicitat încasarea de la Artur Lefter a sumei de 14750 de lei, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Valentin Luca, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Instanțele judecătorești, respingând pretenția cu privire la repararea prejudiciului material, au reținut că, Valentin Luca nu a prezentat nici o probă, ce ar confirma faptul că, automobilul de model Mercedes, cu n/î xxxx, condus de către el, după tamponare a fost avariat, a devenit în stare nefuncțională, în așa fel, a făcut imposibilă utilizarea lui de mai departe, iar necesitatea stringentă de închiriere a altui automobil era inevitabilă.

De asemenea, instanțele judecătorești, respingând pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, au relevat că, Valentin Luca nu a prezentat probe pertinente și concludente, care să confirme faptul cauzării unor suferințe psihice și fizice, nu a precizat în ce formă s-au materializat aceste suferințe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții de Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Conform art. 45 alin. (1) din Codul contravențional, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă. Persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului

patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.

Conform art. 14 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) prevede că, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, prin prejudiciu se înțelege rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială, consecințe ale încălcării drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane. Respectiv, prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile, fiind o condiție esențială și necesară a acesteia, de sine stătătoare. Un prejudiciu este cert atunci când existența lui este sigură, neîndoielnică și, totodată, poate fi stabilită întinderea sa în prezent.

În conținutul prejudiciului efectiv sunt incluse: cheltuielile pe care o persoană lezată într-un drept le-a suportat real la momentul intentării acțiunii sau care urmează să fie suportate la restabilirea dreptului încălcat, adică cheltuielile suplimentare.

Instanța de recurs va nota că, pentru a putea da naștere răspunderii patrimoniale, prejudiciul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să fie efectiv, să fie real și cert și să fie cauzat direct în patrimoniul reclamantului.

După cum s-a menționat, în rezultatul accidentului rutier din 15 octombrie 2018, intimatul Artur Lefter a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional.

Conform art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de vătămări corporale ușoare victimei sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.

Astfel, din prevederile legale enunțate rezultă că, intimatul Artur Lefter a fost recunoscut vinovat de deteriorarea considerabilă a automobilului de model Mercedes, cu n/î xxxx, care aparține cu drept de proprietate lui Valentin Luca.

Dat fiind faptul că, automobilului de model Mercedes, cu n/î xxxx a fost deteriorat considerabil în urma accidentului rutier din 15 octombrie 2018, la 16 octombrie 2018, între Carolina Negru, în calitate de locator și Valentin Luca, în calitate de locatar, a fost încheiat contractul de locațiune a mijlocului de transport, conform căruia locatorul a transmis, iar locatarul a primit în posesie și folosință temporară automobilul de model Toyota Prius, cu n/î yyyy, iar la 13 decembrie 2018 acest contract a fost reziliat.

Conform recipisei din 13 decembrie 2018 Valentin Luca a achitat Carolinei Negru suma de 14750 de lei, ce rezultă din contractul de locațiune enunțat (f. d. 10).

Prin urmare, raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la Artur Lefter în beneficiul lui Valentin Luca suma de 14750 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Conform art. 1422 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 din Codul civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Reieșind din prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la Artur Lefter în beneficiul lui Valentin Luca suma de 2000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, sumă care este una rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabilite la caz și corespunde circumstanțelor cauzei, deoarece cert s-a stabilit că, Artur Lefter a deteriorat considerabil automobilul de model Mercedes, cu n/î xxxx, care aparține cu drept de proprietate lui Valentin Luca, ca rezultat ultimul fiind nevoit să încheie contract de locațiune a mijlocului de transport. Toate aceste circumstanțe denotă faptul că, Valentin Luca a avut de suferit moral și psihic.

Or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de 11 cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporționala părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsură în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La materialele cauzei a fost anexat ordinul de plată seria XL nr. 989848 din 16 aprilie 2019, care confirmă că, Valentin Luca a achitat CA „Cazacu Veaceslav” pentru serviciile de asistență juridică suma de 5000 de lei (f. d. 6).

Prin urmare, având în vedere că, acțiunea a fost admisă parțial, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la Artur Lefter în beneficiul lui Valentin Luca cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 de lei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a pronunța o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Valentin Luca împotriva lui Artur Lefter cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție de admis parțial, cu încasarea de la Artur Lefter în beneficiul lui Valentin Luca a sumei de 14750 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 2000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, iar în rest acțiunea de respins.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Valentin Luca, reprezentat de către avocatul Veaceslav Cazacu.

Se casează integral decizia din 10 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentin Luca împotriva lui Artur Lefter cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție și se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea depusă de către Valentin Luca împotriva lui Artur Lefter cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție.

Se încasează de la Artur Lefter în beneficiul lui Valentin Luca suma de 14750 (paisprezece mii șapte sute cincizeci) de lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 2000 (două mii) de lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 (trei mii) de lei.

În rest acțiunea se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Mariana Pitic